

OCENA WYNIKÓW KONTROLI straży gminnych (miejskich) województwa śląskiego w 2020r.

I. Planowanie, organizacja i przebieg kontroli:

Zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich)¹, zwanego dalej rozporządzeniem, 15 listopada 2019 r. w porozumieniu z Komendantem Wojewódzkim Policji w Katowicach sporządzono Plan kontroli na 2020 r. Kontrole zaplanowano w ośmiu jednostkach straży gminnych (miejskich), z czego sześć okresowych kontroli problemowych (w strażach miejskich: w Lędzinach, Świętochłowicach, Chorzowie, Pyskowicach, Czeladzi i Czechowicach-Dziedzicach), jedną okresową kontrolę kompleksową (w Straży Miejskiej w Ustroniu) a także jedną sprawdzającą kontrolę problemową (w Straży Miejskiej w Czerwionce – Leszczynach).

Planując zakres kontroli problemowych uwzględniono potrzebę sprawdzenia poprawności realizacji przez strażników gminnych uprawnień, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2, 4 i 5 ustawy o strażach gminnych² oraz prowadzenie ewidencji wyników straży, zgodnie z art. 9a ust. 1 pkt 3 wspomnianej ustawy.

Tym samym sprawdzeniu podlegało nakładanie grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia, prowadzenie czynności wyjaśniających, kierowanie do sądu wniosków

¹ rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich) (Dz. U. Nr 220, poz. 1733, z późn. zm.).

² ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1795, z późn. zm.).

o ukaranie, legitymowanie osób w celu ustalenia ich tożsamości, a także prowadzenie ewidencji wyposażenia i wyników działań straży.

W 2020 r. przeprowadzono trzy kontrole w strażach gminnych (miejskich) działających na obszarze województwa, a mianowicie w:

- Straży Miejskiej w Lędzinach – okresowa kontrola problemowa,
- Straży Miejskiej w Świętochłowicach – okresowa kontrola problemowa,
- Straży Miejskiej w Czerwionce - Leszczynach – sprawdzająca kontrola problemowa.

Pozostałe kontrole nie zostały zrealizowane z powodów stanu epidemii koronawirusa SARS-CoV-2 oraz zaangażowaniem kontrolerów, tj. funkcjonariuszy Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach w pracę na rzecz całodobowej obsługi Centrum Operacyjnego KWP. W związku z powyższym na prośbę Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach niezrealizowane w 2020 roku kontrole straży gminnych zostały zaplanowane na rok następny.

Zgodnie z § 5 rozporządzenia wszystkie czynności kontrolne prowadzili na podstawie pisemnego upoważnienia Wojewody Śląskiego, wyznaczeni przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach funkcjonariusze Policji pełniący służbę w Wydziale Prewencji. Jakość podejmowanych przez nich czynności, zarówno w sferze planowania i organizacji, jak i realizacji i dokumentowania, ocenić należy jako spełniające najwyższe standardy.

We wszystkich przypadkach o kontroli powiadomiono kierowników jednostek kontrolowanych w terminie nie późniejszym niż 7 dni przed rozpoczęciem kontroli. Wraz z zawiadomieniem przesłano program kontroli.

W trakcie realizacji kontroli nie odnotowano przypadków niewywiązywania się przez kierowników jednostek kontrolowanych z obowiązków wskazanych w § 9 rozporządzenia w zakresie zapewnienia niezbędnych warunków do sprawnego wykonywania czynności kontrolnych oraz przedstawienia - na żądanie kontrolujących - dokumentów i materiałów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli.

Średni czas wykonywania czynności kontrolnych w siedzibie straży wynosił 7 dni roboczych. W przypadku kontroli w Straży Miejskiej w Czerwionce – Leszczynach przedłużano okres ważności upoważnień dla kontrolujących. Kontrola rozpoczęła się w marcu i z powodu wzrastającego ryzyka zakażenia SARS-COV-2 została zawieszona do października.

II. Wyniki kontroli:

Nieprawidłowości ujawnione w trakcie przeprowadzonych w 2020 r. kontroli działalności straży gminnych (miejskich), funkcjonujących na obszarze województwa śląskiego, dotyczyły głównych obszarów działalności straży: nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym, legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości oraz dokumentowania wykonywanych czynności w notatnikach służbowych.

Podkreślić należy, że w Straży Miejskiej w Łędzinach nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości w badanych obszarach i w związku z tym faktem nie zostały sformułowane żadne zalecenia pokontrolne.

Natomiast w Straży Miejskiej w Czerwionce – Leszczynach nie było uwag w obszarze nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia, prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia, kierowania do sądu wniosków o ukaranie oraz prowadzenia ewidencji wyników straży.

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości w następujących obszarach działalności straży gminnych (miejskich):

a) w obszarze nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia (obszar kontrolowany w 3 jednostkach):

- niewpisanie kwalifikacji prawnej czynu – w 1 straży,
- niewpisanie pełnej kwalifikacji prawnej czynu – w 1 straży,
- zastosowanie niepełnej kwalifikacji prawnej czynu – w 1 straży,
- zastosowanie błędnej kwalifikacji prawnej czynu – w 1 straży,
- wpisanie niepełnego opisu czynu – w 1 straży,
- nieoznaczenie rodzaju nakładanego mandatu – w 1 straży,
- opóźnienia w przekazywaniu kart rejestracyjnych o kierowcach naruszających przepisy ruchu drogowego do właściwej miejscowo jednostki Policji – w 1 straży.

b) w obszarze legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości i dokumentowania wykonywanych czynności w notatnikach służbowych (obszar kontrolowany w 2 jednostkach):

- nieodnotowanie miejsca i daty urodzenia osoby legitymowanej – w 2 strażach,
- nieodnotowanie imion rodziców osób legitymowanych – w 2 strażach,
- nieodnotowanie miejsca zamieszkania osoby legitymowanej – w 1 straży,
- nieodnotowanie numeru pesel osoby legitymowanej – w 1 straży,
- niewpisanie rodzaju dokumentu stanowiącego podstawę do ustalenia tożsamości osoby, tj. nazwy, serii i numeru dokumentu – w 1 straży.

Kontrola w obszarze prowadzenia ewidencji etatów, wyposażenia i wyników działań straży, w tym nałożonych mandatów karnych oraz wniosków o ukaranie skierowanych do sądu została przeprowadzona w 2 jednostkach straży, w żadnej nie ujawniono rozbieżności w danych liczbowych. Straże działają w tym zakresie zgodnie z art. 9a ust. 1 ustawy o strażach gminnych oraz § 1 rozporządzenia w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży³.

Zgodnie z § 11 ust. 1 rozporządzenia do kierowników jednostek kontrolowanych kierowano wystąpienia pokontrolne zawierające informacje o wynikach kontroli, a także zalecenia zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Sformułowane w wystąpieniach pokontrolnych zalecenia dotyczyły zarówno zapewnienia przestrzegania przepisów prawa w przypadkach ujawnienia poszczególnych nieprawidłowości, jak i podjęcia działań zmierzających do objęcia przez przełożonych skutecznego nadzoru nad wykonywaniem przez strażników zadań.

Zgodnie z obowiązkiem wskazanym w § 12 rozporządzenia, po otrzymaniu wystąpień pokontrolnych, kierownicy kontrolowanych jednostek podjęli działania zmierzające do wykonania zaleceń pokontrolnych oraz powiadomili o tym fakcie, dochowując terminów określonych w wystąpieniach.

III. Wnioski:

W toku wykonywania czynności kontrolnych w ramach nadzoru nad strażami gminnymi (miejskimi) ujawniono nieprawidłowości, które dotyczyły zasadniczych obszarów działalności tych formacji. W celu wyeliminowania nieprawidłowości, należy zmierzać do poprawy znajomości i przestrzegania przez strażników straży gminnych i miejskich przepisów:

- regulujących wykonywanie czynności służbowych, w szczególności zapisów rozporządzenia w sprawie wykonywania niektórych czynności przez strażników gminnych (miejskich)⁴ i zapewnienie prawidłowego dokumentowania przez strażników w notatnikach służbowych czynności legitymowania osób;

³ rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży (Dz. U. z 2017 r. poz. 1502);

⁴ rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie wykonywania niektórych czynności przez strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. z 2019 r. poz. 2484)

- rozporządzenia w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, a przede wszystkim zapewnienia przestrzegania § 4 ust. 1 rozporządzenia⁵.

Reasumując, w celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań przez straże gminne (miejskie) na terenie województwa śląskiego, należy podjąć działania zmierzające do wzmocnienia nadzoru służbowego sprawowanego przez komendantów straży nad wykonywaniem przez strażników codziennych obowiązków.

Wyeliminowanie nieprawidłowości i zapobieganie ich powstawaniu powinno przełożyć się bezpośrednio na jakość usług świadczonych na rzecz społeczności lokalnych w zakresie porządku i bezpieczeństwa publicznego.

WOJEWODA ŚLĄSKI
Jarosław Wierzbicki

⁵ rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 613, z późn. zm.).

